

T7 kannustaa oppilasta harjoittelemaan demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja sekä keskustelemaan rakentavasti eri mielipiteistä

Arvosana 8: Oppilas soveltaa demokraattisessa yhteisössä toimimisen periaatteita ja taitoja, kuten kuuntelemista, kannan ottamista, sitoutumista enemmistön päätöksiin sekä vaikuttamista lähiyhteisössä.

Sisältöalueet:

S1 Arkielämä ja oman elämän hallinta

S2 Demokraattinen yhteiskunta

S3 Aktiivinen kansalaisuus ja vaikuttaminen

Laaja-alaisen osaamisen alueet, joita tehtävällä voidaan vahvistaa:

L2 Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu
L6 Työelämätaidot ja yrittäjäyys
L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

Ohje opettajalle:	2
Ohje oppilaalle:	3
Arviointi.....	6

Ohje opettajalle:

Ennen tehtävän tekemistä olisi hyvä, jos opettaja olisi jo käsitellyt *vaikuttamisen ja erilaiset vaikuttamisen keinot*. Tehtävässä harjoitellaan tavoitteen T7 mukaisesti *demokraattisen vaikuttamisen perustaitoja, kuten rakentavaa keskustelua*. Lisäksi tehtävässä tulee esiin *yhteisössä toimimisen tietojen ja taitojen soveltaminen käytännössä*. Oppilas pääsee myös harjoittamaan eettistä arviointikykyään (T2) sekä tarkastelemaan yhteisten sääntöjen, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon periaatteiden toteutumista (T3). Oppilas oppii hahmottamaan erilaisten arvojen, näkökulmien ja tarkoituksien vaikuttamista yhteiskunnassa (T6).

Tehtävän arvioitu kesto on kaksi oppituntia. Ensimmäinen oppitunti on yksilötyötä, pari-/ryhmätyöskentely vie toisen oppitunnin. Uutisen kirjoittamisen voi antaa läksyksi.

Koulun pihasuunnitelman tekemisen voi integroida esimerkiksi matematiikan tai kuvataiteen sisältöjen kanssa. Opettaja voi hyödyntää tehtävää sellaisenaan tai ottaa vain osia siitä käyttöönsä huomioiden oppilaiden ikätason.

Tehtävässä voi hyödyntää oman koulun pohjakarttaa, käyttää tehtävän pohjaa tai sopia oppilaiden kanssa yhteisesti aluksi, millainen on suunnitelmaan liittyvä koulupiha erilaisine alueineen.

Tehtävä muodostuu **neljästä eri osasta**. **Ensimmäisessä** osassa oppilas suunnittelee annetun ohjeen mukaisesti oman ehdotuksensa koulun pihaan liittyen. **Toisessa** osassa mukaan tulee lisää huomioitavia näkökulmia. **Kolmas** osa tehtävää tehdään opettajan johdolla luokassa yhteisesti keskustellen. **Lopuksi** kirjoitetaan uutinen.

Uutinen ja oppilaan osallistuminen keskusteluun arvioidaan. Arviointiohjeet sekä ohjeet lopussa käytävään keskusteluun ja uutisen kirjoittamiseen löytyvät tämän tehtäväpaketin lopusta.

Lopusta löytyy myös valmis, monistettava pohja pihasuunnitelman tekemiseksi.

Ohje oppilaalle:

Olet koulun rehtori. Tehtävänäsi on päättää siitä, mitä välituntivälineitä koulun uusittavaan pihaan hankitaan. Koulussa on oppilaita luokilta 1–9 yhteensä 700. Vaihtoehtoja on erilaisia, ja käytettävissä oleva budjetti on rajallinen. Lisäksi listalla on asioita, jotka pitää ottaa päätöksenteossa ehdottomasti huomioon. Tee päätökset seuraavista asioista ja perustele ne.

Tehtävä 1/4

Tee ensin hahmotelma omasta pihaehdotuksestasi eli sijoita valitsemasi välituntivälineet oikeille paikoilleen. Pihan valaistus ja aidat ovat jo valmiina. Turvallisuusseikat, esim. turvallinen alusta keinuille, on jo valmiina. Laske pihaehdotuksesi lopullinen budjetti.

Koulun pihaa varten varattu rahamäärä eli kokonaisbudjetti on 200 000 euroa.

- Koulua varten tarvitaan myös jalkapallokenttä, joka voidaan talveksi muuttaa kaukaloksi. Se syö budjetista 100 000 euroa.
- Pihaan tarvitaan myös alue pyörätelineitä varten. Pyörätelineitä varten on varattu budjetista rahaa 400 polkupyörälle.

hinnasto/kpl

- kiipeilyteline pieni 4000 e
- kiipeilyteline iso, jossa liukumäki 30 000 e
- keinut (tavallinen x 6) 4000 e
- hämähäkkikeinu 3000 e
- pingispöytä 700 e
- penkkejä 1300 e
- koripalloteline 1250 e
- frisbeegolfrata, maalikori 200 e, 1 laukku kiekkoja 200 e
- pump track -rata 33 000 e (käyttösuositus 10-vuotiaasta ylöspäin)
- seikkailumetsä, ylläpito vuodessa 2000 e
- pyörätelineitä, teline kuudelle pyörälle 200 e
- polkuautoja, 800 e
- välituntivälinevuokraamo, erilaisia vuokrattavia peli- ja leikkivälineitä välituntitoimintaan (hyppynaruja, jalkapalloja, sulkapallomailoja), yhteiskustannus 1000 e

Kun suunnitelma on valmis, esittele se opettajalle.

Tehtävä 2/4

Rehtori ei kuitenkaan päättä asioista koulussa yksin. Nyt sinun tulee huomioida seuraavat asiat ennen lopullisen päätöksen tekemistä:

- 1) Oppilaskunnan hallitus on järjestänyt pihasuunnittelukilpailun. Voittaneessa ehdotuksessa mukana ovat iso kiipeilyteline, kolme koristelinettä, viisi penkkiä ja pump track -rata. Yläkoululaiset haluaisivat perustaa myös välituntikioskin ja haluaisivat ehdottomasti myös koulun sisälle välituntivälineitä, esim. biljardipöydän (2000 e/kpl) ja sohvia (1000 e/kpl).
Mikä on päätöksesi? Muista hyvät perustelut.
- 2) Opettajia huolettaa tulevan pihan turvallisuus. Miten piha saadaan turvallisesti kaikille luokille? Onko pihassa tarvittava määrä keinoja alakoulun oppilaiden tarpeisiin? Jos keinoja on liian vähän, syntyy jonoja ja sitten usein riitoja. Mitkä ovat pihan käytön säännöt? Ovathan laitteet sijoitettu niin, että niiden valvonta on helppoa sekä käyttö turvallista ja kaikille mahdollista?
- 3) Huoltajat ottavat sinuun yhteyttä. Kuka valvoo pihan iltakäyttöä? Miten taataan, että välineet säilyvät ehjinä ja niiden käytettävyys ei häiritse lähellä asuvia asukkaita? Myös roskaamisesta ollaan huolissaan. Pihaan pitää ehdottomasti saada ainakin neljä roskapönttöä. Yhden roskakorin hinta on 850 euroa.

Muista kirjoittaa kaikkiin tekemiisi ratkaisuihin myös perustelut. Mitä päätät ja miksi päätät juurikin niin? Mikä on lopullisen suunnitelmasi budjetti?

Palauta vastauksesi opettajalle.

Tehtävä 3/4 (keskustelu yhdessä)

Rehtorit kokoontuvat rehtorikokoukseen. Rehtorikokouksessa esittelet omat suunnitelmasi muille rehtoreille. Valmistele puheenvuorosi huolella: mitä seikkoja olet huomionnut lopullista esitystä varten?

Teidän pitää yhdessä sopia yhteinen, kaikkia rehtoreita miellyttävä suunnitelma. Päätöksessä on huomioitava myös oppilaiden ja opettajien näkemykset.

KESKUSTELUN OHJEET OPETTAJALLE:

- Käykää ensin yhdessä läpi tehtävänanto. Mitä tehtävässä pitäikään tehdä? “Rehtorit” esittelevät omat ehdotuksensa muille. Johda keskustelua niin, että kaikki näkökulmat tulevat esiin ja kuulluksi.
- Päättäkää “voittanut ehdotus” ja perustelkaa, miksi juuri se ehdotus voitti?
- Keskustelkaa myös siitä, mitä kaikkia asioita rehtorin tuli ottaa huomioda ennen lopullisen päätöksen syntymistä (oppilaskunta, opettaja, huoltajat, budjetti, luontoarvot, viihtyvyys, koulun rajat, turvallisuus, tasa-arvoisuus, esteettömyys).
- Mitä vaikuttamisen keinoja työssä piti käyttää? Mitkä keinoista osoittautuivat parhaimmiksi? Miksi juuri ne?

Tehtävä 4/4 (uutisen kirjoittaminen)

Lopuksi kirjoitat uutisen aiheesta “Koulun pihaan uudistuksia”. Uutisessa tulee käydä ilmi

- mikä ehdotus voitti
- millaista keskustelua ja näkökulmia pihan uudistaminen nosti esiin
- miten lopputulokseen päästiin
- millaisia vaikuttamisen keinoja käytettiin ja mitä mieltä eri osapuolet ovat päätöksestä.

Arviointi

5	Uutinen on tehty lyhyesti. Keskustelussa oppilas on antanut esimerkin siitä, miten voi vaikuttaa.
7	Oppilas on osallistunut keskusteluun, kuunnellut toisia sekä esittänyt ja perustellut oman näkemyksensä. Myös uutinen on tehty, ja siinä tulee imi jonkun osapuolen näkemys.
8	Oppilas on osallistunut keskusteluun, kuunnellut toisia ja esittänyt useita omia näkemyksiään osaten myös perustella ne. Uutisessa on tullut esiin, miten tehty päätös vaikuttaa koulussa eri osapuoliin.
9	Oppilas on osallistunut keskusteluun, kuunnellut toisia ja esittänyt keskustelussa useita omia näkemyksiään osaten myös perustella ne. Hän on osannut huomioida päätökseen vaikuttavia näkemyksiä monipuolisesti. Oppilas osaa myös arvioida omaa ja yhteisönsä toimintaa vaikuttamisen näkökulmasta, esimerkiksi hän ottaa kantaa siihen, miten päätöksentekoprosessi sujui. Haastattelussa oppilas tuo esiin koko prosessin ja siihen liittyvät näkökulmat.

MONISTETTAVA KOULUN PIHA-ALUEEN ESIMERKKIPOHJAKUVA

